

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 48/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudcov Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 9, Praha, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2013 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 263/2018 po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 188/2021 z 23. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. januára 2023, následne doplnenou 13. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2013 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 263/2018 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 188/2021 z 23. júna 2021 (ďalej len „skorší nález“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v celkovej sume 300 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 10. septembra 2013 na okresnom súde žalobu o náhradu škody v sume 40,05 eur s príslušenstvom, ktorá mu vznikla v súvislosti s jeho nezákonným väznením, a súčasne navrhol, aby okresný súd vo veci rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania. Okresný súd rozhodol o jeho návrhu vyhovujúcim rozsudkom z 26. mája 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Proti rozsudku okresného súdu podala žalovaná strana 17. júla 2015 odvolanie.

3. Na základe sťažnosti z 24. marca 2020 na prietahy v napadnutom konaní podanej predsedovi krajského súdu bolo sťažovateľovi oznámené, že vec bola krajskému súdu predložená 26. októbra 2018, pričom v konaní bola zistená nečinnosť krajského súdu zapríčinená preťaženosťou príslušného senátu. Následne krajský súd uznesením z 29. apríla 2020 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Okresný súd 19. novembra 2020 nariadil pojednávanie na 20. január 2021. Dňa 5. januára 2021 bolo nariadené pojednávanie zrušené z dôvodu pandemických opatrení. Dňa 14. januára 2021 podal sťažovateľ sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní pred okresným súdom. Predseda okresného súdu prípisom zo 4. februára 2021 vyhodnotil sťažnosť ako dôvodnú. Nový termín pojednávania bol okresným súdom nariadený na 8. november 2021. Následne rozsudkom z 8. decembra 2021 okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol. Rozsudok okresného súdu sťažovateľ napadol 28. decembra 2021 odvolaním. Okresný súd uznesením z 10. januára 2022 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Toto uznesenie napadol sťažovateľ odvolaním, pretože konanie je oslobodené od súdneho poplatku. Okresný súd uznesením z 18. februára 2022 zrušil rozhodnutie z 10. januára 2022 a 30. marca 2022 predložil odvolanie proti meritórnemu rozhodnutiu krajskému súdu.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 15 Co 48/2022 z 26. októbra 2022 rozhodol potvrdením rozsudku okresného súdu z 8. decembra 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že v napadnutom konaní okresného súdu a krajského súdu došlo k zbytočným prietahom, keďže ani po 9 rokoch a 4 mesiacoch od podania žaloby nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté aj napriek skoršiemu nálezu, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní a prikázal okresnému konať bez zbytočných prietahov. Podľa sťažovateľa ide o jednoduchú vec bez potreby rozsiahlejšieho dokazovania. Napriek tomu okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa až 8. decembra 2021 a následne žiadal nedôvodne od sťažovateľa zaplatenie súdneho poplatku. Po rozhodnutí krajského súdu (rozsudkom z 26. októbra 2022) mu meritórne rozhodnutie v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo zo strany okresného súdu doručené. Podľa sťažovateľa prietahy v napadnutom konaní spôsobil aj krajský súd, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 48/2022 konal od 30. marca 2022.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Hoci sťažovateľ argumentuje celkovou dĺžkou súdneho sporu, formuláciou petitu vymedzil prieskum ústavného súdu na obdobie po právoplatnosti skoršieho nálezu, teda v období od 12. júla 2021 dosiaľ.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 120/2018, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

10. V prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) odmieta ústavný súd ústavné sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím či postupom a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 156/2019, II. ÚS 238/2020, I. ÚS 85/2021).

11. V súvislosti s námietkou porušenia sťažovateľom označených práv aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 48/2022 ústavný súd poznamenáva, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016). Tvrdenia o porušení iných práv a v iných konaniach, ktoré

sťažovateľ uvádza v odôvodnení sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65./07, IV. ÚS 279/07, II. ÚS 132/2020), a nie za relevantný návrh, o ktorom môže rozhodnúť.

12. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti po preverení podstatných skutočností pre posúdenie veci, v relevantnej časti o postupe okresného súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti skoršieho nálezu konštatuje, že v činnosti okresného súdu nevidel žiadnu okolnosť, ktorá by naznačovala existenciu zbytočných prietahov. Okresný súd postupoval plynule a 8. decembra 2021, teda necelé 4 mesiace po právoplatnosti skoršieho nálezu, vyhlásil rozsudok. Na základe podaného odvolania boli spis a odvolanie predložené 30. marca 2022 krajskému súdu, teda v primeranej lehote. Potvrdzujúci rozsudok krajského súdu spolu so spisom bol okresnému súdu vrátený 19. decembra 2022. Okresný súd po vrátení veci odvolacím súdom zabezpečoval doručenie potvrdzujúceho rozsudku stranám sporu.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého konania pred okresným súdom a krajským súdom po právoplatnosti skoršieho nálezu vzhľadom na už uvedené okolnosti nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa, a preto jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že pri posudzovaní veci neprehliadol celkovú dobu konania (vrátane obdobia pred skorším nálezom). Pre okresný súd však stále platí príkaz ústavného súdu stanovený skorším nálezom, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Nové konanie pred ústavným súdom podľa referenčných noriem musí zohľadňovať už poskytnutú ochranu skorším nálezom a koncentrovať posúdenie intenzity zásahu do práv sťažovateľa na obdobie po takomto náleze (III. ÚS 54/2022, II. ÚS 191/2022).

15. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti síce priložil plnomocenstvo na zastupovanie advokátom, avšak toto plnomocenstvo (udelené 12. decembra 2011, pozn.) *nesplňa zákonné náležitosti uvedené v § 43 zákona o ústavnom súde. Plnomocenstvo znelo výslovne na zastupovanie pred všeobecnými súdmi, nie pred ústavným súdom v súvislosti s podaním tejto ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ plnomocenstvo advokátovi neudelil v presne vymedzenom rozsahu, čo zakladá aj dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 154/2019, II. ÚS 318/2020).*

16. Vzhľadom na skutočnosť, že nesplnenie zákonom ustanovenej náležitosti malo takú povahu, že odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti by si zo strany ústavného súdu vyžadovalo podrobnú výzvu, resp. poučenie advokáta sťažovateľa, pričom touto výzvou, resp. poučením by ústavný súd fakticky nahradzoval úkon právnej služby, ktorý je povinný vykonať advokát, ako aj

vzhľadom na existenciu ďalšieho dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd sťažovateľa, resp. jeho advokáta nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

17. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu